

de aanmatigende houding der ziekenfondsleiders bij de besprekingen met het Leipziger Verband. De dagbladen berichten ten slotte, dat het conflict tusschen de artsen en de ziekenfondsen hoogstwaarschijnlijk zal worden bijgelegd. Het rijksministerie van arbeid is als bemiddelaar opgetreden en heeft een compromisvoorstel ingediend, waarbij wel niet voldaan zal worden aan alle eischen van de geneesheeren, doch wel aan de belangrijkste. Zoo zal het salaris *verdubbeld* worden, terwijl ook de doktoren hun zin krijgen in de quaestie *van de vrije keus der geneesheeren door de verzeerden*. Beide partijen moeten voor 15 Juni verklaren of zij zich met dit compromis kunnen vereenigen. Volgens de Berlijnsche bladen bestaat er groote kans, dat de artsen en de ziekenfondsen zullen toestemmen,

DE SPECIALISTEN VAN DUITSCHLAND zijn door de specialistische vereenigingen der Hansesteden uitgenoodigd, een algemeenen bond te vormen, als afzonderlijke groep van het Leipziger Verband, teneinde de artsen der algemeene praktijk in hun strijd bij te staan. „Allen moeten zich aansluiten, de hoogleeraar om het gewicht van zijn invloed en de beteekenis van zijn bekwaamheid in de schaal te werpen; de jonge specialist in zijn eigen levensbelang”. Het te lang verzuimde kan slechts nu nog worden ingehaald. Een aaneengesloten bond der specialisten van Duitschland is het bolwerk, dat de andere artsen kan behoeden voor ellende.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

MAATSCHAPPIJ EN TIJDSCHRIFT.

I.

Mijn vriend, SIKKEL is met de historie in de war, wanneer hij zegt, dat het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* eenmaal aan de Maatschappij heeft toebehoord, dat dit háár stichting was, en dat háár hoofdbestuurder-secretaris de eerste hoofd-redacteur van ons *Tijdschrift* was. Ons *Tijdschrift* heeft *nooit* aan de Maatschappij toebehoord, de hoofdbestuurder-secretaris was *nimmer* hoofd-redacteur van het *Tijdschrift*, behoorde ook niet tot de geneeskundigen, die aan het hoofd van het *nieuwe Tijdschrift* worden vermeld. Het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* werd in 1857, op initiatief van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, opgericht door de samensmelting van 5 bestaande tijdschriften, waaronder ook het „Tijdschrift der Maatschappij”. Met het „nieuwe *Tijdschrift*”, zooals het in de aankondiging van den hoofdbestuurder-secretaris, namens Hoofdbestuurderen, heet, sloot het hoofdbestuur een contract, dat men aan het hoofd van het eerste nummer van den eersten jaargang vindt afgedrukt en waarbij de in 1850 opgetreden hoofdbestuurder-secretaris dr. J. P. HEYE, zijn vreugde uitte over het totstandkomen van dit nieuwe *orgaan* en de hoop uitsprak, dat de inteekenaren op de vroegere tijdschriften zich ook op het nieuwe zouden abonneeren. Van de oprichting af was dus het *Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* een geheel zelfstandig blad; de eerste hoofdredacteur was dr. J. PENN (sinds 1854 geen hoofdbestuurder meer). De meening van dr. SIKKEL, dat het in den beginne „het eigendom der Maatschappij” was, is dus niet juist. Van het in 1850 opgerichte en in 1857 opgeheven „Tijdschrift der Maatschappij” was de hoofdbestuurder-secretaris dr. RAMAER, die in dat zelfde jaar door dr. HEYE als hoofdbestuurder-secretaris werd opgevolgd, de eerste hoofdredacteur.

Onjuist is ook zijn uitspraak, dat op deze wijze een vereeniging *met* en een Maatschappij *zonder orgaan* ontstond: immers van den beginne af aan was het nieuwe *Tijdschrift* het orgaan der Maatschappij en tot den huidigen dag is het dit gebleven. Deze toestand kan echter zoo niet blijven, zegt SIKKEL en — hij houde het mij ten goede — inderdaad zonder scherp omljnde motieven; hij stelt daarom, zonder met het *Tijdschrift* in overleg te treden, aan de algemeene vergadering der Maatschappij, een andere regeling voor, waarbij aan de redactie van het *Tijdschrift* een tweede redactie

voor het Maatschappij-deel zal worden toegevoegd; met de bedekte bedreiging, dat, indien het *Tijdschrift* dit niet mocht goedkeuren, het Maatschappij-deel zich als een afzonderlijk tijdschrift zal afscheiden. Op mijn afwijzende bespreking van dit aan de algemeene vergadering gedane voorstel, vraagt SIKKEL eenigszins smalend, of ik nu niets anders wist voortstellen dan deze afwijzing. Ik zou op deze vraag een weder-vraag willen doen: had de heer SIKKEL geen ander voorstel te doen dan dat hetwelk met betrekking tot *ons Tijdschrift* in het voorstel b. aan de algemeene vergadering gedaan is en dat een herhaling inhoudt van de in 1902 aan onze vereeniging aangeboden concept-overeenkomst, welke, na ampele bespreking, door ons *Tijdschrift* voor onaannemelijk verklaard moest worden? De gronden, waarop toen die afwijzing berustte, zijn nog dezelfde gebleven. Sinds 1903 heeft de Maatschappij of kan zij ten minste hebben allen invloed om, reeds in de redactie, haar wenschen kenbaar te maken en sinds 1857 wordt *alles*, wat zij opgenomen wenscht te zien, zonder meer en onmiddellijk geplaatst. Daarenboven kan ieder, die iets belangrijks op het hart heeft in zake sociaal-geneeskundige belangen, zijn meening in ons *Tijdschrift* vrijuit zeggen, zooals dit dan ook geschiedt, met de eenige restrictie, dat dit in een behoorlijken toon geschiede en dat het inderdaad eenig belang hebbe. Wat moet nu anders worden? Ik herhaal het dit niet te begrijpen. Wil de heer SIKKEL de schifting, die een redactie noodzakelijk moet maken, doen vervallen? SIKKEL zelf zou toch, indien hij zijn eigen orgaan had, daarin niet rijp en groen willen opnemen? Tijdschrift der Vereeniging of Tijdschrift der Maatschappij, een schifting van plaatsbare en niet plaatsbare stukken zal er moeten zijn, wanneer die schifting er slechts voor zorgt, dat *aller meeningen tot haar recht komen*, zooals nu geschiedt.

Onbillijk is SIKKEL, waar hij zegt, dat het *Tijdschrift*, *Orgaan* der Maatschappij, de sociale geneeskunde „ook een beetje wil verzorgen”. Hem is bekend, dat STRAUB zijn uiterste best gedaan heeft, om ook op sociaal-geneeskundig gebied medewerkers voor het *Tijdschrift* te krijgen, maar dat hem dit maar ten deele gelukt is, en zeker was STRAUB de man om zulke medewerkers om zich te verzamelen, wanneer de personen er voor aanwezig geweest waren. Waarom werden de stukken, die leiding moesten geven op sociaal geneeskundig gebied, zooals SIKKEL die wenscht, niet aan de redactie aangeboden? Waarom zond hij zelf ze niet, indien daaraan door hem zulk eene behoefte gevoeld werd, dat hij nu daarvoor een geheel *Tijdschrift*-deel ter zijner beschikking hebben wil? Onze redactie zal ze gaarne opnemen, maar zij komen niet. Is de vraag te gewaagd, of die behoefte inderdaad in die mate bestaat, als SIKKEL dit meent? Waarin ligt de onmacht, die SIKKEL zegt te gevoelen, in dagen van beroering voor de Maatschappij? Het orgaan, waarin hij zijn meening vrijelijk kan uiten, is er, het wordt door nagenoeg alle geneeskundigen in den lande en nog door vele anderen meer gelezen; waarom maakt hij dan daarvan geen gebruik? Wat „verlam” de Maatschappij daarin? Waarom draagt zij haar vertegenwoordigers in de redactie niet op, de verlamme invloeden te bestrijden, indien zij bestaan? Zij werden daarvoor in de redactie opgenomen en vinden bij de redactie-leden een gewillig oor. Niet als „eervolle vertegenwoordiging”, waarmede de Maatschappij nu tevreden moest zijn, zooals SIKKEL zich in zijn warm pleidooi laat ontvallen, maar omdat men in 1902 en 1903 van de zijde der vereeniging *gaarne* op die wijze aan de wenschen, die de Maatschappij had naar samenwerking op sociaal-geneeskundig gebied, wilde tegemoetkomen. De lectuur van de gevoerde besprekingen in die dagen kan SIKKEL niet anders dan den indruk gegeven hebben van den oprechten wensch van ons *Tijdschrift* der Maatschappij zoo veel mogelijk ter wille te zijn.

SIKKEL komt nu aan de hand van de, ook door hem gewenschte, samenwerking met een andere oplossing van de ons bezighoudende vraag. Daar deze oplossing, door de wijze, waarop zij geformuleerd is, voor tweeërlei uitleg vatbaar is, zal men goed doen, daarover een nadere uiteenzetting af te wachten. Maar men houde in het oog, dat van de besprekingen, waartoe ons *Tijdschrift* reeds besloten had, verre moeten blijven het geven van onjuiste voorstellingen, zooals SIKKEL in zijn ijveren voor zijn denkbeelden doet: niet het *Tijdschrift* is het, dat zegt: „mijn groote mast op het

schip of gij van boord"; neen, SIKKEL zegt, als gij mijn mast er niet bijzet, verlaat ik het schip. Niet een nieuw „passend“ kleed, verwerp ik voor ons *Tijdschrift*, maar ik laat mij niet een kleed opdringen, dat mij knelt maar door den maker geroemd wordt. Niet tegen nieuwe denkbeelden zie ik op, maar wel tegen het invoeren van niet bezonken nieuwigheden, die tot desorganisatie van ons *Tijdschrift* zullen aanleiding geven.

Amsterdam, 6 Juni 1920.

C. C. DELPRAT.

II.

Het spijt mij, dat prof. VAN RIJNBERK maar niet begrijpt, waarom de Maatschappij een eigen orgaan wenscht te bezitten. En dat nog wel een hoofdredacteur, die uit ervaring toch de waarde ervan voor zijn eigen vereeniging moet hebben leeren kennen. Als het precies hetzelfde is, op te nemen of opgenomen te worden, wat denkt de heer VAN RIJNBERK dan van ruiling van plaats? De Maatschappij geeft het *Tijdschrift* uit, en de Vereeniging verkrijgt het recht — neen maar, ook door geen enkele bepaling verkort recht! — om alle geneeskundige stukken, die haar redacteuren aanwijzen, door de Maatschappij-redactie te doen opnemen. Accoord? — De heer VAN RIJNBERK denkt er niet aan.

Welnu, alles wat prof. VAN RIJNBERK zoo'n voorstel zou doen afwijzen, doet nu juist de Maatschappij verlangen naar verandering van haar plaats in het *Tijdschrift*. Heeft, nu alweer, de heer VAN RIJNBERK niets gevoeld van het voorrecht, dat in het *onmiddellijke* van zijn antwoord ligt, onder mijn stuk?

Prof. VAN RIJNBERK vraagt, of wat ik schrijf over den druk met groote en kleine letter *au serieux* moet worden genomen. Ik verzoek, mij uitsluitend *au serieux* te nemen, ook als ik ironisch ben. De heer VAN RIJNBERK zou zich anders in besprekingen als deze telkens vergissen.

En dat die kleine letter ook practisch verschil oplevert, bleek mij, toen onlangs een collega mij zeide het artikel van collega DELPRAT te hebben gelezen, maar er aan toevoegde: „het uwe nog niet, want ik kan die miserabele kleine letter van het *Tijdschrift* in mijn rijtuig niet lezen.“

Het voorstel, dat mij als mogelijkheid in de tweede plaats voor den geest kwam, gaf ik geheel op eigen verantwoordelijkheid, en zonder met iemand ruggespraak te hebben gehad. Het is geen proefballon. Maar ik had geen enkele reden het achterwege te houden. Het hoofdbestuur besloot, de herziening van de verhouding tot het *Tijdschrift* aan de orde stellend, vóór opening der onderhandelingen het oordeel der afdelingen af te wachten. Dat kwam het hoofdbestuur doelmatig voor, en het was zijn recht. Maar tevens besloot het om aan de redactie kennis van zijn voornemen te geven, onafhankelijk van de inzending der voorstellen aan het *Tijdschrift*. Indien deze kennisgeving niet schriftelijk en niet tijdig is geschied, zal het hoofdbestuur ongetwijfeld daarover aan de redactie zijn leedwezen betuigen. En in geen geval, dit weet ik zeker, kan dit onwillekeurig verzuim aan iets anders worden toegeschreven dan aan een samenloop van omstandigheden en aan den termijn, waarbinnen de voorstellen moesten worden gedrukt. Dat neemt intusschen niets weg van het onaangename gevoel, dat bij de redactie kan zijn gewekt. Maar mij mag geen enkel verwijt van onhoffelijkheid treffen. En nog minder behoort den Haag veeren te laten.

Waartoe dient het toch om — ook nu weer —, als het den heer VAN RIJNBERK lust mij een prik te geven, daarbij mijn stad te betrekken? Moet ik nu, als ik aan het eind van zijn in aangenamen toon gehouden stukje gekomen, onverwacht een por tusschen mijn ribben voel, dadelijk aan Italië en aan Vendetta denken, omdat prof. VAN RIJNBERK zoolang aan de oevers van den Tiber verbleef? Immers neen.

Maar laten wij dan ook met zulke vermoede kleine fouten geen heele bevolkingen bezwaren.

Niets zal het hoofdbestuur en de Maatschappij liever zijn dan met de redactie een toestand in het *Tijdschrift* te maken, die beider belang dienstig is.

den Haag, 5 Juni 1920.

A. SIKKEL A.Z.